

=====
MAANDBLAD ten dienste van de Gereformeerde Kolonie te Monte Alegre
Paraná -- Brasil
=====

R e d a c t i e

M. B O S

noefno

A. N A P

R. N A U T A

Adres Redactie: Monte Alegre, Paraná, C.P. 171, Brasil.

Correspondentieadres in Nederland: R.J. Groenveld

mag ik u inschrijven als abonnee? Englumstraat 9, Oldehove Gn.
Gisnummer 982435.

Abonnementsprijs: In Brasil Cr\$ 3.000 per halfjaar.

In Nederland of elders: f. 4,75 of Am\$ 1,50
per halfjaar.

Verschijnt op het einde van elke maand.

=====
I N H O U D:

- Pag 2. Schriftoverdenking.
" 3. Afscheid van de Consul-Generaal.
" 4. Novidades do Brasil.
" 6. Mededeling van het Consulaat.
" 7. Dr Hendrik Verwoerd †
" 8. Gedicht.
" 9. Rubriek voor de Vrouw.
" 11. Onderwijs.
" 12. Coöperatienieuws.
" 13. Persschouw.
" 15. Brief uit het Moederland.
" 16. De Reizende Bibliotheek.
" 17. Wij lezen samen de Institutie.
" 18. Het Weeroverzicht.
" 19. Verenigingsnieuws.
" 19. Kerkelijk nieuws.

=====
SEPTEMBER 1966

1e Jaargang, no 9.
=====

=====

S C H R I F T O V E R D E N K I N G

=====

L e e r l i n g v a n G o d .

En zijn God onderricht hem van de wijze,
Hij leert hem.

Jes. 28:26

Jesaja sprak eens de bekende gelijkenis van den landman, den akkerbouwer. Midden onder de uitwerking van zijn beeld vinden zijn gedachten een rustpunt in de opmerking, dat de landman leerling is van God. Met fijne uitwerking van de details in de gelijkenis toont de profeet ons, hoe de man in zijn drieledig werk van ploegen, zaaien en straks oogsten, op een telkens weer geheel eigen wijze leerling blijkt te zijn van God, van God, die alles schiep, en die elk ding in het groot geheel geschapen heeft naar zijn aard. Die God heeft niet alleen het geschapene in het bestaan bestendigd, maar heeft ook, ja eigenlijk vooral, die eigen aard in elk der schepselen bestendigd. Juist daardoor, dat Hij de eigen aard in elk geschapen ding behouden liet blijven, heeft Hij de wereld kunnen bestendigen. Anders ware ze ontbonden en vergaan.

Zo is die schepping, niet door een immanente kracht, niet door een eigen kracht van haar zelf, maar door den wil en door de kracht van GóD een wereld geworden van duurzaam bestand, van regelmaat. Zij is zó "regelmatig", zodat een verdwaalde wijsbegeerte zelfs het ongelukkige woord "natuurwetten" heeft kunnen uitvinden. Wat haar tot zulk spreken dreef, dat is tenslotte anders niet dan dit: dat God de schepping door zijn wil, zo lang het Hem behaagt, naar vasten regel voort laat lopen. Daarin werkt steeds zijn wil; die wil stelt dan ook grenzen aan de z.g. "natuurwet", en die grenzen worden aangegeven, wanneer God ons b.v. een wonder doet ervaren. Of die grenzen zullen zich openbaren bij het aanbreeken van de dag der dagen, wanneer diezelfde God van boven op de wereld zal ingrijpen, haar opvoeren tot een hoger levensplan in de nieuwe hemel en de nieuwe aarde. Verordeningen, die ons taai als de eeuwen leken, zal Hij alsdan door andere vervangen. Maar ook daarbij zal Hij toch immer nog het bestaande naar zijn aard ontwikkelen; want élk ding blijft zijn aard getrouw, als het de speciale taak vervult, die het bevelend woord van God als Schepper daaraan toegewezen heeft, en als het op zijn tijd dat doet.

Welaan, zolang nu God niet zo gewelddadig ingrijpt, geen wonderen doet, en nog geen nieuwe "bedeling" aan de wereld geeft, loopt alles in de schepping "regelmatig". Ook in het wonder is dat zo, ook in de catastrofe van den jongsten dag. Alleen maar: dan zien wij de regelen niet, al zijn ze er. Doch in den "gewonen" levensgang "zien" of herkennen wij de vaste regelen.

De mens kan dan die regelen bestuderen. Hij neemt de natuur waar in haar onderscheidingen en geledingen, en leert den eigen gang der dingen onderscheiden. Zo kan hij straks ook elk ding weer "ondefsheidenlijk" behandelen. Let maar weer op dien landbouwer. In al de onderdelen van zijn werk is steeds een buitengewone verscheidenheid van doen. Een "buitengewone" ? Neen, de gewóne. Want zijn verscheidenheid vólgt die van de natuur. En als hij nóg meer van haar wist, dan zou hij nóg meer onderscheidenheid vertonen in zijn bewerking van het materiaal. Hij haalt de grond open, nu eens ruw en fors, dan weer fijntjes en voorzichtig. Dat doet hij naar de onderscheiden aard van de bodem. En ook, omdat hij straks in de bodem onderscheiden zaad zal leggen; de aard daarvan wordt bij voorbaat reeds in rekening gebracht. Straks zaait hij; maar ook dat gebeurt op uiterst gevarieerde manier; al naar de groeiwetten van elke zaadsoort het vorderen. Hij rekent bij

het zaaien reeds op de wijze van het groeien van elk zaad. En komt de oogst straks binnen, dan gaat hij dorsen. Maar ook dat dorswerk is weer zeer verschillend in methode en in instrument. Het ene gewas vraagt een heel andere behandelingswijze dan het andere.

In al die onderscheiden werkmanieren nu is deze landman leerling van zijn God. Hij leest diens regelen af. Hij leest de schrift van Genesis I. Zijn leeskunst laat de koning en de bedelaar leven van het veld. Die profiteren samen van het leerlingschap van elke boer. En in wijderen zin geldt deze wet voor heel het mensenleven; ook voor techniek en wat dies meer zij.

Voor ons ligt hierin een sterkende gedachte. Dat ons leven "regelmatig" verder glijdt, en dat de wereld niet ineens stort, het komt alleen van dien ongebroken scheppings- en regeringswil van God, die bij het verder gaan der dagen naar het einde nog steeds de wetten volhield, die Hij stelde van den beginne. Ons lezen in die wetten is een binding van ons ganse leven aan Genesis I.

Maar tevens is het heenwijzing naar Openbaring 22.

Want nu óók Christus is gediend van het veld, en nu óók Hij voor zijn verlossingswerk geprofiteerd heeft van het feit, dat elke boer een leerling is van God, nu is ook in en door dien Christus de grens gesteld aan heel dit leerlingschap. Het heeft zijn dienst aan Hem gedaar die van zijn eigen dienst kon zeggen: het is volbracht. De nieuwe be- deling komt, de nieuwe aarde is in opkomst. Er wordt door Christus een eind gesteld aan het leerlingschap van boer en technicus. Want Christus hééft gegeten van de akker, maar eet nu in der eeuwigheid niet meer. Hij hééft gewoond in deze wereld, maar woont reeds in de "andere". Dus is de dag reeds bezig naderbij te komen, waarin de landman niet meer werken moet, niet ploegen en niet zaaien, en niet dorsen; de dag, die buik en spijs zal teniet doen.

Ja zeker, wij profiteren van het leerlingschap van boer en technicus en iedereen. Wij genieten in het heden van verordeningen uit het verleden. Wij schenden de graven, wél van de profeten, niet van de boeren. Wel van de profeten; want hún brood smaakt ons zo slecht. Maar uit eigen belang schenden wij de graven van onze voorgangers-landbouwers niet: hún brood smaakt ons zo goed!

Laat ons het eten, maar.....zelf lezen in het geschreven woord van God. Want waarom "blijven alle dingen zo als van het begin der schepping?" Dat weet de boer niet, noch de technicus. Alleen de Schrift leert, dat de leerling Gods, die uit het verleden wijsheid drinkt, zich strekken moet, als leerling naar de toekomst, waarin de dag des Heren naakt. Wie klaar wil staan straks voor een wereld zonder buik en spijs, die blijve leerling Gods in de natuur, maar boven alles Gods discipel naar de Schrift. Slechts deze spreekt van grenzen, gesteld aan de regelen der natuur, en leert ons hun verheven doel.

Prof. Dr. K. Schilder

(Uit: Schriftoverdenkingen deel II, afl. 2, bl. 151.)

A f s c h e i d v a n d e C O N S U L - G E N E R A A L

De voorzitter van de kolonievereniging ontving van het Consulaat-Generaal te São Paulo het volgende schrijven:

"Ik moge te Uwer kennis brengen dat ik, in verband met mijn aanstaande benoeming tot Harer Majesteits Ambassadeur te Bogotá (Columbia), de 18de dezer zal repatriëren, op weg naar mijn nieuwe bestemming.

Het is mij helaas niet mogelijk geweest naar Monte Alegre te komen, teneinde persoonlijk van U en van de leden van de Kolonie afscheid te nemen. Ik zie mij daarom genoodzaakt U schriftelijk mijn oprechte wensen voor het welzijn van Monte Alegre en zijn bewoners te doen toekomen.

Ik kan U de verzekering geven, dat ik de hartelijke ontvangst, die

mij tijdens mijn bezoek aan de kolonie is bereid, zeer op prijs heb gesteld. De verdere ontwikkeling van Monte Alegre, die, naar ik hoop, in opgaande lijn zal zijn, zal ik van een afstand met belangstelling blijven volgen.

Met gevoelens van hoogachting teken ik mij,

Uw dw

Tj. A. Meurs

Consul-Generaal.

 N o v i d a d e s d o B R A S I L .

Periode 10 juli - 10 augustus 1966.

Algemeen.

Het land werd begin augustus opgeschrikt door een drietal bomaanslagen in Recife tijdens het bezoek dat de regeringscandidaat voor het presidentschap, maarschalk Costa e Silva, aan die stad bracht. Door een toevallige omstandigheid - een motordefect aan het vliegtuig waarmee hij reisde - arriveerde Costa e Silva op een ander tijdstip en ontsnapte zodoende aan de aanslag die op het vliegveld een drietal doden en enkele gewonden eiste. In het centrum hadden nog twee andere aanslagen plaats, een daarvan op het plaatselijke kantoor van de "Alliance for Progress". Dergelijke zaken zijn niet gewoon in Brazilië en vreemd aan de volksaard. De aanslagen hadden dan ook grote consternatie ten gevolge en werden onmiddellijk scherp veroordeeld zowel in regerings- als in oppositiekringen. De politie is er nog niet in geslaagd de daders te vinden.

De oppositiepartij MDB heeft besloten de indirecte verkiezingen voor president en gouverneurs te boycotten. Er worden geen kandidaten gesteld en men zal zich van stemming onthouden. Voor wat de directe verkiezingen voor Statelijke en Federale afgevaardigden en senatoren betreft, heeft de oppositie wel kandidaten gesteld, doch men verwijt de regering dat deze geen gunstig klimaat voor democratische verkiezingen schept.

De commandant van het Tweede Leger (omvattende de Staten São Paulo en Paraná), generaal Krueel, die op het punt stond gepensionneerd te worden, is plotseling afgetreden. Bij deze gelegenheid heeft generaal Krueel, die een belangrijke rol heeft gespeeld bij de totstandkoming van het huidige regime, een manifest gepubliceerd waarbij hij onder meer de president beschuldigt, zich niet te hebben gehouden aan de aanvankelijke doelstellingen van de revolutie en een militaire dictatuur in het land te hebben geïnstalleerd. Evenals met het manifest van zijn collega, generaal Alves Bastos het geval was (zie verslag 10 mei - 10 juni) heeft de 'rebellie' van generaal Krueel nauwelijks gevolgen gehad. Hij heeft van de minister van Oorlog een berisping ontvangen en is gepensionneerd met de rang van maarschalk. In navolging van het voorbeeld van een aantal andere van zijn gepensionneerde collega's heeft Krueel zich bij de oppositie aangeloten. Er is thans een hergroepering van de belangrijke legercommandanten -waarop de "revolutie" steuntgaande.

President Castello Branco heeft het voornemen om voor zijn aftreden het land een nieuwe Grondwet te geven. Een commissie van vooraanstaande rechtskundigen heeft het project voor de nieuwe Grondwet inmiddels aan de minister van Justitie overhandigd. Het ligt in de bedoeling, dat de nieuwe Constitutie door het huidige Congres in een gewone zitting wordt gestemd.

Economie

De discussie tussen de overheid en het bedrijfsleven over de juistheid van de anti-inflatie maatregelen gaat in alle heftigheid voort. Het aantal faillissementen en aanvragen van surseance van betaling in de laatste maanden, is, vooral in São Paulo, in ernstige mate toegenomen. Het bedrijfsleven schrijft dit hoofdzakelijk toe aan de liquiditeitsmoeilijkheden veroorzaakt door de krapgeldpolitiek van de overheid. Deze is echter niet genegen af te wijken van de inflatiebestrijdende maatregelen, daar zij er nog steeds niet in is geslaagd de inflatie voldoende af te remmen, en de verdwijning van on-economische bedrijven als een noodzakelijk euvel beschouwt. Alhoewel de eliminering van een aantal bedrijven de werkgelegenheid vermindert, hetgeen ook uit sociaal oogpunt onwenselijk is, kan niet worden ontkend, dat vele ondernemers hiet te lande in het verleden de winsten uit hun bedrijf uitsluitend voor persoonlijke doeleinden hebben aangewend in plaats van deze in het bedrijf te investeren. Zo werden vele bedrijfsinventarissen niet vernieuwd en de liquiditeitspositie van de ondernemingen bleven zwak en vrijwel geheel gebaseerd op bankkredieten. Bij de huidige kredietmoeilijkheden is deze lichtvaardigheid voor velen funest gebleken.

De "kredietoorlog" tussen overheid en bedrijfsleven is thans aangevuld met de "koffieoorlog". De recentelijk afgekondigde minimumprijzen voor de huidige oogst zijn namelijk zo laag, dat slechts hoog productieve aanplantingen rendabel zijn. De regering hoopt hierdoor te bereiken dat de onrendabele aanplantingen worden vervangen door andere gewassen. Brazilië kampt al jaren lang met periodieke koffieoverschotten, die telkenmale door de overheid (het Braziliaanse Koffie Instituut IBC) moeten worden opgekocht, waardoor het IBC steeds tientallen miljoenen zakken koffie in voorraad heeft. Het ophopen en opslaan van deze koffie stelt jaarlijks het land voor zeer hoge uitgaven. Deze opslagpolitiek is in het verleden ontstaan om de koffieproductie, die verantwoordelijk was voor 70%, thans ca. 50%, van de export in stand te houden. De gegarandeerde minimumsteunprijzen leidden echter tot een zodanige productietoename, dat de overschotten een groot probleem zijn gaan vormen. Mede door de politieke invloed van de koffieplanters was een rationele oplossing moeilijk te bereiken. Een orgaan GENCA dat enige jaren terug in het leven werd geroepen om de oneconomische koffieplanten middels een premiestelsel te rooien heeft niet aan de verwachtingen beantwoord, zodat het beplante areaal niet wezenlijk is verminderd. De afgelopen oogst (1965/1966, de koffiepluk begint in juni/juli) bedroeg 37 miljoen zakken van 60 kg, waarvan ca. 16 miljoen geëxporteerd werden en 6 miljoen intern gebruikt werden. De resterende hoeveelheid werd toegevoegd aan de voorraden van het IBC, die thans 70 miljoen zakken bedragen. De regering was hierdoor gedwongen tot extra geldemissies over te gaan om de koffieproducenten te kunnen betalen. De koffie, die momenteel wordt geoogst, wordt geschat op 20 à 25 miljoen zakken, zodat er weinig surplus zal zijn. De volgende oogst - 1967/68 werd aanvankelijk echter op 40 miljoen zakken geraamd, een overschot van ongeveer 20 miljoen zakken, waarvan de opkoop en opslag wederom een te grote uitgave voor de regering zou betekenen. In de tweede plaats verzwakt de toename van de koffievoorraad de Braziliaanse onderhandelingspositie (gericht op handhaving van vaste prijzen) op de wereldmarkt. Want ook van de zijde van de V.S., die zoals bekend in Brazilië financiële steun bieden, en bovendien de grootste koffieafnemers zijn, wordt aangedrongen of op verlaging van de prijs, of op vermindering van de productie. De regering nam hierop zijn toevlucht tot het vaststellen van een zeer lage verkoopprijs. Van de zijde der koffieplanters en koffie producerende Staten, met name Paraná, werd heftig geprotesteerd, doch tot nu toe vergeefs. Intussen heeft de natuur ook een bijdrage geleverd; ten gevolge van

enkele nachtvorsten en stormen in de staat Paraná en in het zuiden van São Paulo is een belangrijk deel van de koffieplanten beschadigd. Menspreekt over 605 miljoen van de bestaande 1300 miljoen in Paraná en 175000 struiken in São Paulo. Volgens de eerste ramingen zal de oogst 1967/68 de 20 miljoen zakken niet overschrijden. De regering blijkt zelfs thans ondanks hevige druk van de gedupeerde koffieplanters niet genegen de opkooprijzen te verhogen.

De ingediende begroting voor 1967 komt voor het eerst sinds lange tijd met een evenwicht tussen inkomsten en uitgaven. Beide zijn begroot op 6614 miljard cruzeiros (of 10580 miljoen gulden).

De kosten van levensonderhoud stegen in juli met 3,7%, waardoor de totale stijging van het indexcijfer van de kosten van levensonderhoud in de periode van januari t.m. juli 28,7% bedroeg (tegen 32,9% in 1965).

Varia

De minister van Landbouw en voormalig gouverneur van de Staat Paraná Ney Braga is afgetreden om deel te kunnen nemen aan de aanstaande senator-verkiezing voor zijn Staat (Paraná). Hij is opgevolgd door de heer Severo Fagundes Gomes. Daags voor zijn optreden is Ney Braga onderscheiden met het Groot Kruis in de Orde van Oranje Nassau. In de rede, die betrokkene bij deze gelegenheid uitsprak, wees hij op de voor Brazilië belangrijke resultaten van de Nederlandse landbouwnederzettingen in zijn Staat.

In het zuiden van Brazilië, met name de staten Paraná, Santa Catarina en Rio Grande do Sul heeft het gevoren. In verschillende gemeenten in Rio Grande do Sul is vrij veel sneeuw gevallen. In Náo-Mé-Toque waar een vijftigtal Nederlandse agrariërs gevestigd is, viel evenals vorig jaar een stevig pak sneeuw waardoor het stadje, met uitzondering van de ondergesneeuwde palm- en sinaasappelbomen er uit zag als een Nederlands dorp in de winter.

MEDEDELING VAN HET CONSULAAT DER NEDERLANDEN IN CURITIBA

Het komt af en toe voor dat in Brazilië wonende Nederlanders per telegram worden verzocht, in verband met ernstige ziekte van familieleden in Nederland, zo spoedig mogelijk over te komen. Daar de telegraafdienst zeer veel te wensen over laat -nog verleden week kreeg een echtpaar in Arapoti een telegram dat 8 dagen onderweg geweest is- moge ik U een tijdbesparende oplossing aan de hand doen. Ondergetekende is gaarne bereid urgente mededelingen over ziekte en overkomst te ontvangen aan zijn telegramadres: HOLLANDIA CURITIBA, en de inhoud door te telefoneren naar de verschillende kolonies. Daar internationale telegrammen naar Curitiba hoogstens 1 à 2 uur onderweg zijn, zal waarschuwing van de betrokkenen veelal nog dezelfde dag kunnen plaats vinden. Het is derhalve raadzaam dat Nederlanders, die van mijn diensten gebruik willen maken, hun familie terzake inlichten. Curitiba, 30 augustus 1966

T. van den Berg

Opmerking: We zijn de heer Van den Berg dankbaar voor zijn aanbod. Aangezien de heer Van den Berg uit de tekst van het telegram al zijn conclusies moet trekken, is het wel zeer noodzakelijk, dat er een brede, doch zakelijke, duidelijke omschrijving van het bericht overgetelegrafeerd wordt, en dat men ook niet vergeet naam en adres van degene voor wie het bericht bestemd is nauwkeurig in de tekst van het telegram te laten opnemen.

R. Nauta.

Waarom heeft ons de gewelddadige dood van Premier H. Verwoerd van Zuid Afrika mèer aangegrepen en geschokt, dan die van een andere diplomaat of staatsman? Er worden geregeld mensen vermoord, in stilte of publiek, die in de politiek of in de financiële wereld een rol spelen. We horen dat, en we verwerken dat wel, de ene keer meer bewust dan de andere keer, maar eigenlijk gaat het toch langs ons heen.

Totdat een gebeurtenis als deze een schok geeft. Niet alleen ons, doch de gehele wereld. En hoewel ook deze gebeurtenis al weer "uit het nieuws is", willen we hierbij toch stilstaan, omdat wij gevoelen, dat we toch op zo'n heel bijzondere wijze met het Zuidafrikaanse volk meeleven.

Zuid Afrika is een naam in onze oren, die iets doet trillen. Zuid Afrika, dat is Holland-in-Afrika. Zuid Afrika, dat geeft ook een gedachte aan iets van dat oude, stoere, Hollandse calvinistische uitervlogen tijden.

Laten we het maar gerust zeggen: Wat we in Holland missen, als het gaat over de principes van Staat en politiek, van overheidsfunctionering en het tot gelding brengen van het Woord Gods in Staat en Maatschappij, dat vinden we terug in Zuid Afrika. Althans in grote trekken en soms zelfs treffend zeker en zeer genuanceerd.

Al deze gevoelens tesamen hebben een aparte plek in ons hart bezet. Als er iets over Zuid Afrika in de krant staat, dan lezen we dat. En we denken onwillekeurig aan een verhaal of een flits van een herinnering uit een der boeken van Penning. Hebben we die boeken immers niet verslonden?

Ja, en toen was daar plotseling dat radiobericht. Op Gods tijd, ja zeker, maar...we waren perplex. En het ergerde ons een beetje, dat de Wereldomroep het "muzikale" programma ongestoord voortzette, alsof er niets gebeurd was.

Premier Verwoerd vermoord!

"Wij geloven en belijden, dat onze goede God, uit oorzaak der verdorvenheid des menselijken geslachts, koningen, prinsen en overheden verordend heeft, willende, dat de wereld geregeerd worde door wetten en politiën, opdat de ongebondenheid der mensen bedwongen worde".

Wat heeft Jan van Riebeeck deze belijdenis goed begrepen, toen hij zijn eerste gebed in het publiek op Zuidafrikaanse grond uitsprak. En we weten het, dat in brede lagen van het blanke Zuidafrikaanse volksdeel deze belijdenis gekend en geloofd wordt. Dát verbindt ons primair met hen.

We vrezen, dat deze moord in de wereld alleen maar als een politieke gebeurtenis gezien en behandeld wordt. Het Zuidafrikaanse volk, en wij met hen zullen echter ook hierin het geloof moeten belijden: n.l., dat Gods weg in de historie in het heiligdom is, ook de weg van Staat en Volk. En tevens, dat die weg via dat heiligdom, via die Raad Gods, die heilig is, precies uitkomt, waar God bepaald heeft. Ook, als die weg uitkomt op de moord van een man, die als de van God gegeven leider werd gezien.

En we weten het: In Zuid Afrika is het rustig gebleven. Geen paniek, geen geweldreacties, doch een rustig voortgaan onder Gods slaande hand. Men heeft Gods aangezicht gezocht, vlak na de moord, in de bijeenkomst van het Parlement, en tijdens de begrafenisplechtigheid. En het heeft God behaagd een opvolger te doen verkiezen, waardoor de regering wordt voortgezet, en het volk een tastbaar blijk ontvangt, dat God voortgaat Zuid Afrika te regeren door wetten en politiën.

Apartheidspolitiek !

Ja, hierdoor is dit gebeuren in zo'n fel licht komen te staan. Apartheid - het is een woord, dat in elke taal letterlijk is opgenomen, ter aanduiding van een zaak, die toch eigenlijk zo veel meer wil zeggen. 't Woord zal wel uit Afrika zelf afkomstig zijn. Maar wij menen, dat de zaak, waarom het gaat, toch een geheel andere naam verdient. Eénwordingspolitiek zou men het beter kunnen noemen. Dan deed men de historie recht. Om de eenheid-in-verscheidenheid, om de samengang van een verscheidenheid van leven, gewoonten, culturen en godsdiensten gaat het hier. Wordt deze bereikt en uitgevoerd, dan wordt hier iets groots verricht, wat nergens op de wereld zijn voorbeeld vindt.

Zoudàt misschien de oorzaak zijn van de hetse tegen Zuid Afrika ? N.l., dat men ziet aankomen, dat het lukt ? Dat men ziet, dat God met hen is ? Ja, de afgunst der wereld op Zuid Afrika is groot. De satan zoekt te ziften als de tarwe.

Laten we de les van deze moord onthouden: de les van de "gans andere weg". De weg door Gods heiligdom. De weg langs de beproevingen des Heren, die naar Zijn Raad geschieden, tot hun en ons heil. Moge het volk van Zuid Afrika dit verstaan, en moge het geloóf en de betrachting van Gods wetten zich verdiepen, tot het enige heil van dit land en dit volk.

Dan zal er toekomst blijven. Dan zal God zeker met dit volk zijn.

R. Nauta.

.....
 T R O U
 Ter gedagtenis aan.....

Ek hou van 'n man wat sy man kan staan;
 ek hou van 'n arm wat 'n slag kan slaan;
 'n oog wat nie wyk,
 wat 'n bars kan kyk;
 en 'n wil wat so vas soos 'n klipsteen staan !

vas soos 'n berg van grou graniet
 op vaderlands grond, sy hartsgebied,
 aan haar getrou
 soos aan kind en vrou,
 en wat in haar ere ook syne siet.

Ek hou van 'n man wat sy moeder eer
 in die taal uit haar vrome mond geleer,
 en die bastergeslag
 in sy siel verag,
 wat, haar verstotend, hulself kleiner.

Die oog wil ek sien wat 'n traan nog ween
 vir 'n heldegeslag, in hul rus daarheen,
 maar 'n blits van trou
 in die traan van rou,
 wat aan liefde weer gee wat haar bron is ontleen.

Vir my d' Afrikaner van durf en daad
 wat Mammons eer en loon versmaad,
 sy hoof en sy hand
 vir sy volk en sy land
 en 'n trap van sy voet vir laag verraad !

O, ek hou van 'n man wat sy man kan staan;
 ek hou van 'n daad wat soos donder slaan;
 'n oog wat nie wyk,
 wat 'n bars kan kyk;
 en 'n wil wat so vas soos 'n klipsteen staan !

Jan François Elias Celliers
 (1865 - 1940)

'n bars kan kyk = vastberaden kan kijken.

.....

 R u b r i e k v o o r d e V r o u w
 ..-.-.-.-.-
 ++++++

MENSEN EN OMGEVING BUITEN DE KOLONIE

Daar zit je dan.

De lichtgroene taxi schiet vooruit, en onze chauffeur, die geen prijs wilde noemen over de kosten van de rit, sommeert de andere inzittenden wat in te schikken.

Een jonge haveloze arbeider gaat wat naar voren zitten en dan hebben we met ons vieren achterin ruimschoots plaats. De medepassagiers zien er wel erg onschuldig uit, "maar in alle detectiveverhalen hebben de grootste schurken aantrekkelijke gezichten", zegt het bange stemmetje.

Daar is kilometerpaal 5 al, waar een klein Braziliaans jochie krampachtige pogingen deed om een grote zak met uien op een gammele fiets vast te sjoeren. Heen en weer zwaaiend door de zware last reed hij in een grote stofwolk van een vrachtautoweg.

Even verder is het huisje van de wegwerker, die een verloren tas terugbracht; het jongetje van twee jaar had alleen maar een bloesje aan, dat tot op zijn billetjes reikte. 'k Vraag me af hoe lang het nog duren zal eer hij een broertje of zusje zal hebben en of de wegwerkersvrouw er dan voldoende kleertjes voor zal hebben. Ze was bruine bonen aan het uitzoeken en bood koffie aan, die dom genoeg, geweigerd werd voor een beetje koud water. Volgens de deskundigen staat ongefilterd water drinken bij caboclos gelijk met het aanvragen van een flinke diarrhee.

Tegen de wand in het huisje hing een geborduurde doek met de Braziliaanse weergave van het Engelse "my home is my caste", en de bruidsfoto ernaast is het andere gloriepunt van het vertrek.

.....In Harmonia hoeft niet een van de arbeiders uit te stappen en de auto rijdt vrij vlug naar beneden naar de rivier. Terwijl we met een stevige vaart over de brug rijden schuift een eind verder de "Bonde" langs een kabelbaan naar de andere zijde.

In Telêmaco Borba rijdt alles heel plezierig door elkaar heen. Vrachtwagens met hout voor de papierfabriek, een groot aantal volks-

wagens, die in de wandeling "foekies" heten, een enkele Lambretta-scooter, huifkarren, een Braziliaan trots te paard (schapevacht tussen zadel en paard), jeeps, en kleine boeren karren, met ijzeren banden om de wielen, die in constructie precies eender werkt als de boerenwagens, die jaren geleden in de Zeeuwse schuren stonden. Je vraagt je dan af, of de ideeën voor bepaalde gebruiksvoorwerpen toch op de een of andere wijze overwaaien, of dat ze geheel zelfstandig en los van elkaar zich gelijksoortig ontwikkelen.

De trottoirs zijn, als ze verhard zijn, een flinke stap hoger dan de onverharde rijweg, en met de ingang naar de winkels is het weer zo. Het lijkt moeilijk te geloven, dat dit een stad is van 18000 inwoners. Alles lijkt gereed te zijn voor opname van een wild-west film over het ontstaan van de Noordamerikaanse steden. Ze moeten er net eender uitgezien hebben als deze.

Alles is gebouwd zó voor 't lieve vaderland weg. Voor de schoonheidscommissies in ons vaderland zou het een werkterrein zijn om van te smullen, als ze er iets over hadden te zeggen.

Maar een eind doorwandeland naar de hoogte waar het gymnasium en de nieuwe R.K. kerk staan, blijken de volgende dalen en hellingen ook vol te staan met houten gezinswoningen.

Van een eind lijkt het gymnasium een grote garage en naderbij gekomen zie je, dat het overkapte middendeel als speelplaats dient en dat de lokalen aan de buitenwand ondergebracht zijn. Bijzonder handig voor regenachtige dagen.

Het huis, waar ik de eerste tijd hoop te zijn, staat geheel buiten de stad op een plek, die aangeduid wordt met: "daar, bij die hoge pinheiro's, links van het gymnasium".

Het is van steen opgetrokken en binnen zijn er vele mooie Braziliaanse houtsoorten verwerkt. Behalve enkele meubels, die een fineerlaag hebben, over meubelplaat of geperste houtvezel, is alles van massief hout. Drempels zijn binnenshuis onbekende dingen. Gelijkvloers is inderdaad gelijkvloers. Tja, die houten vloeren in de Braziliaanse huizen. Daarover is een verhaal apart te vertellen.

Bij een goede beurt ga je er acht maal overheen. Eerst vegen voor snipers en grof vuil. Dan met de judas (boenblok) plus staalwol een stevige beurt geven. Weldrie maal goed vegen eer alle stof goed weg is.

Met een doek plus vloeibare was inwrijven of beter gezegd de vloer daarmee dweilen. Dan komt de elektrische vloerwrijver en tot slot nog eens het boenblok met een flanellen doek. Maar ja, dan hebt u ook een vloer om "U" tegen te zeggen, vooral als die gemaakt is van donkere imbuia-hout.

De deuren zijn ook van imbuiahout en ze hebben een waardigheid over zich of ze uit oude Franse kastelen komen. Het roodachtige perobe doet aan mahoniehout denken. En dan is er nog het lichtere cambriuehout, terwijl het blanke marfim dat aan essenhout doet denken het duurste van alles is. Twee wanden in de kleine eetkamer zijn betimmerd met pinho, dat veel op grenenhout lijkt. Er zitten nogal knoesten in de planken, die men voor dit doel uitgezocht heeft. Er boven is een brede plank met allemaal snuisterijtjes, die wij allemaal betittelen als "stofnesten", maar waarover de jonge meisjes een zucht zouden slaken van verrukking: "wat enig gezellig!"

Eerlijk, 't staat ook leuk, maar stofnesten zijn 't ook.

(wordt vervolgd)

J.C. Dees.

KLEUTERCOMMENTAAR

Er zijn "werk"boeren en "passear"boeren. Op een morgen na het "tjou" wuiven komt het oordeel van de driejarige Angenieta: "Juffrouw Dees is 'n passear-boer".

O N D E R W I J S

=====

In het vorige nummer schreven we in het stukje over de aankomst van mej. Dees, dat we in dit nummer breedvoerig zouden gaan schrijven over verdere plannen. Deze opzet moet wel iets veranderen, daar dit plannenmaken niet zo snel gaat. Immers, na de eerste bestuursvergadering, waar algemeen orienterend gesproken is en we niet veel verder kwamen dan een uitgebreide kennismakingsvisite, is er nog geen bijeenkomst weer geweest.

Dit houdt niet in, dat nu alles op non-actief staat. Integendeel, juffr. Dees is begonnen met zich te oefenen in de Braziliaanse taal. Ze heeft daartoe haar intrek genomen bij de fam Peter Lemr te Telêmaco Borba. Zoals misschien wel bekend zal zijn, is de echtgenote van de heer Lemr vroeger onderwijzeres geweest, zodat we mogen aannemen, dat zij daar wel in goede handen is. Juffr Dees verricht daar enig huiswerk en loopt de hele dag met een notitieboekje onder de arm en probeert alle practische woorden en gesprekken naast het grammaticale onderwijs te verwerken en zich eigen te maken.

Intussen wordt er druk aan een tekening voor haar huis gewerkt. De kisten zijn nog niet gekomen, zodat verder voorlopig alles nog bij het oude blijft, nl inwoning bij br M.J. Groenveld.

De begroetingsavond, die op vrijdag 26 september werd gehouden verliep geheel in de stijl, zoals we dat gewend zijn.

De avond werd geopend met het zingen van Ps 121 : 1 en 2 en schriftlezing uit Ps 121 en gebed. "Ik hef mijn ogen op naar de bergen, vanwaar mijn hulp komen zal". De voorzitter, br. M. Groenveld sprak naar aanleiding van het gelezene, en legde de nadruk op: het begin - nl de aankomst; het begin - nl van de verhouding; en het begin - nl van het gehele zijn hier van juffr. Dees.

Onze school heet Ebenézer: Tot hiertoe heeft de Here geholpen. Dat moet altijd weer bij elke individuele gebeurtenis gezien en beleefd worden.

Br J. Cnossen sprak als voorzitter van de Kolonievereniging. Hij begon te verklappen, dat er zelfs mannen in de kolonie geweest zijn, die over juffr. Dees gedroomd hebben.

Juffr. Dees moet, aldus Cnossen, wel een prima onderwijzeres zijn. Immers, een goede onderwijzeres heeft het vermogen de spanning er in te houden. Welnu, juffr. Dees heeft de spanning er meer dan 1½ jaar in gehouden. Vandaar: het staat vast: dit is een goed onderwijzeres! Br. Cnossen bracht enkele aspecten van het kolonieleven naar voren. Iedereen weet alles van iedereen. Emigranten zijn heel wonderlijke mensen. Alle soorten volk woont er bij elkaar. Er is ook vaak wat te doen in de kolonie, waarvan je denkt: o, o, hoe moet dat aflopen. De ene week is er dit en de andere week weer iets anders. Kort geleden begon het er op te lijken, dat de halve kolonie een transportbedrijf ging worden, maar thans zit iedereen weer rustig onder de koeten te melken. We hopen op uitbreiding, maar die wil nog niet komen. We zijn wel bezig, met Ps 127 voor ogen. Onder de dagelijkse arbeid ligt de basis: de dienst aan het koninkrijk Gods. Br. Cnossen hoopte op een goede vruchtbare samenwerking. Wij zijn geen zondeloze mensen. Er is dus kans op teleurstelling. Wanneer die komt, dan moet de kracht van God worden verwacht.

Br A. Nap wees er op, dat het deze maand juist 10 jaar geleden is dat ds Los zijn intrede alhier deed. Intredesprek en arbeid van ds Los was in een woord te kenschertsen: de roem in de trouwe zorg des Heren. Een huishoudonderwijzeres stond eigenlijk helemaal niet op de urgentielijst. Nieuwe kolonisten en een nieuwe predikant, dat zijn de dringende behoeften van de kolonie momenteel. En nu schenkt de Here

ons een huishoudonderwijzeres. Wonderlijk zijn des Heren wegen. De vorming van onze kinderen is een heel belangrijk onderdeel van de afbouw van de kolonie. De draagwijdte daarvan is niet helomaal te overzien.

Br. Nap begroette juffr. Dees als zijn collega. De positie van het schoolbestuur was tot nu toe vrij gunstig. Men kon de meester nog wel narekenen. Maar hoe zal het straks moeten met de beoordeling van het onderwijs over wasmiddelen, Omo en Pox? Voorstel: Laat het bestuur thans uitgebreid worden met èèn of meer dames uit de kolonie.

Br. Nap prees de grote vrijheid van handelen, die hij zelf steeds heeft gehad. Hij hoopte op een goede samenwerking en verhouding. Hij maakte juffr. Dees deelgenote van de wetenschap, dat als het weer zo zal gaan als met hem destijds, er de eerste zeven jaar geen stoel in het leslokaal komt te staan. Maar juffr. Dees heeft ook reeds een groot voorrecht: nl een privé put, en dat is nog bijna niemand in het centrum overkomen. Br. Nap wees op de taak van juffr. Dees: school- en evangelisatiewerk. Benodigd: goede zelfkennis. "Wie ben ik, dat ik dit doen mag"

Br. J. Glas sprak namens de kerkeraad. Hij las uit Gods Woord voor 1 Kon. 17 : 1-6, de geschiedenis van Elia bij de beek Krith.

Naar aanleiding hiervan sprak hij kort van de trouwe zorg des Heren over Zijn volk. Deze zorg moet gezien worden. Wij zeggen: we hebben boeren nodig en een dominee. Nee, zegt de Here, Mijn volk heeft juffr. Dees nodig. Dit moge juffr. Dees rust geven. Laat er een goede samenwerking zijn. Persoonlijk ben ik, aldus br. Glas, zeer verblijd: de jeugd kan iets ontvangen, vooral de jeugd, die op de Braziliaanse scholen zoveel te kort komt. Br. Glas liet zingen Ps 17 : 3 en 4.

De vergadering werd afgewisseld met enkele koffiepauzes. De schoolkinderen gaven enkele leuke voordrachten teh beste, waarbij gedemonstreerd werd hoe nodig juffr. Dees toch eigenlijk wel is. Immers: het is (volgens hen) altijd maar weer bonen-rijst, rijst-bonen, bonen-rijst. En dan die mannen. Nooit doen ze iets voor hun vrouwen. Hieraan moet nodig een eind komen.

Br. R. Nauta gat een verslag van de reis, gemaakt naar Rio en São Paulo en Santos.

Tenslotte verkreeg juffr. Dees zelf het woord. Zij dankte met enkele woorden voor al het mooie, wat ze van en in de kolonie ontvangen had.

We mochten nog een korte toespraak van ds Los en mevrouw en de kinderen via de bandrecorder beluisteren.

De avond werd besloten met het zingen van Ps 126:3 en dankgebed, waarna een ieder weer huiswaarts ging.

R. Nauta.

Coöperatie-nieuws

Hieronder volgen enkele cijfers over het 1e halfjaar 1966.

Geleverde melk	1966			1965		
	kg melk	% vet	Gem p.dag	kg melk	% vet	Gem p.dag
Januari	100.263	3,802	3.234	103.408	3,566	3.336
Februari	83.289	3,904	2.939	86.924	3,617	3.104
Maart	86.991	3,891	2.806	84.608	3,701	2.729
April	73.073	4,028	2.436	68.929	3,769	2.237
Mei	78.307	4,026	2.526	66.073	3,795	2.131
Juni	81.105	3,96	2.703	76.150	3,736	2.538
	<u>503.028</u>			<u>486.092</u>		
	=====			=====		

Productie Januari t.m. Maart 1966April t.m. Juni 1966

Consumptiemelk	169.473 $\frac{1}{2}$ lts	150.139 lts
Boter	3.866,2 kgan	4.233 kg
Kaas	6.638 kg	5.594 kg
Kwark	1.510 $\frac{1}{2}$ kg	1.786 $\frac{1}{2}$ kg
Room	66 lts	61 lts
Karnemelk	969 $\frac{1}{2}$ lts	1.224 lts
Wei	86.280 lts	65.455 lts
Ondermelk	1.847 lts	58 lts

Consumptiemelk

Telêmaco Borba	94.263 lts à Cr\$ 170	78.311 lts à Cr\$ 210
Harmonia en omstr.	75.210 $\frac{1}{2}$ lts à Cr\$ 160	71.828 lts à Cr\$ 200
Gemiddeld per ltr	Cr\$ 165,5	Cr\$ 205,1

Percentage van de
geleverde melk

62,6%
(vorig jaar 61,3%)

66%
(vorig jaar 71,1%)

Opmerkingen:

1. De melkproductie steeg ten opzichte van het vorige halfjaar met ongeveer 3 $\frac{1}{2}$ %
2. Het gemiddeld vetgehalte lag in 1966 beduidend hoger dan in 1965, n.l. 1965: 3,686 en 1966 3,93.
3. De omzet consumptiemelk in Telemaco Borba liep terug, wegens mindere consumptie in de ijsbares en wegens andere winterinvloeden.
4. In het nummer van augustus onder "Novidades do Brasil" wordt ons medegedeeld, dat de kosten van het levensonderhoud in het eerste halfjaar 1966 ca 22% zijn gestegen. Wat betreft de prijzen van de consumptiemelk (een eerste rangs gebruiksartikel) is het percentage van de prijsverhoging 24%.
Wat dit betreft komen we dus nu mee.

R. Nauta.

P E R S S C H O U W

In "Kerk en Woord", maandblad van die Vrye Gereformeerde Kerke in Suid-Afrika, lazen we een gedeelte van een artikelenserie, die op zijn beurt weer was overgenomen uit "Una Sancta", contactblad van de Gereformeerden in Australië.

Onder de titel "VIA ASDOD NAAR ASSIMILATIE" worden in deze artikelen de moeilijkheden en de gevaren voor de jeugd ten aanzien van de omgang en het verkeer in het land waarheen hun ouders emigreerden, behandeld.

"Het is heel gemakkelijk om, met een blik op een met comics en ander vuilnis gevulde leestafel, te verzekeren, dat "er gewerkt wordt aan de vertaling van goede lectuur".
Ja, er wordt inderdaad gewerkt. Maar het is monnikenwerk, dat tientallen jaren gaat duren. Kunnen de kinderen van vandaag met een dergelijke verzekering zoet gehouden worden ?

Als een gezonde ontwikkeling van ons gezinsleven, en van ons kerke-lijk leven, ons nog iets waard is, zullen we er iets voor over moeten hebben om een harmonisch samengaan van de twee talen te bevorderen.

Dat betekent: ophouden met theoretiseren, beginnen met iets te doen. Dat doen heeft onmiddellijke resultaten, als we er mee beginnen in de gezinnen.

Hiermee is uiteraard nog niets gezegd over onze kerkdiensten en onze studieclubs. Die hebben hun eigen aard, hun eigen taalproblemen, die "naar hun aard" moeten worden overwonnen.

Het gaat ons nu om de kernen van waarachtig-christelijk leven: onze gezinnen. Zien wij het verval van levensstijl in onze kerken, dan vrezen we, dat het voor velen al te laat schijnt te zijn. Maar 's Heres arm is niet verkort. Hij kan ook nu vrijmachtig zijn wonderen werken, en onze gemeenschap nog een zoutend zout doen zijn in de Australische maatschappij.

We moeten de verleiding nu weerstaan om symptomen te gaan noemen. Ieder weet in welke gedaante de wereldgelijkvormigheid onder ons zich voordoet. Het zij ten overvloede opgemerkt, dat assimilatie niet noodzakelijk behoeft te volgen op het passeren van Asdod. Er zijn gelukkig uitzonderingen op deze droeve regel.

Wel valt te constateren, dat het verdwijnen van de "moedertaal" in de gezinnen leidt tot een min of meer geprononceerde breuk met het verleden, gepaard gaand met het begrijpelijke verlies aan stabiliteit en normbesef. Men "wil niet meer"; er zijn algemeen symptomen van onlust; ouderen en jongeren begrijpen elkaar niet meer. De godsdienstige ontwikkeling leidt onder deze spanningen; kinderen weten niet meer of ze bidden zullen in 't Engels of in 't Nederlands. En hoe langer dit proces zich voortzet, des te heviger worden de weerstanden.

Dit alles staat een harmonische ontwikkeling van onze gezinnen, en daarmee van ons kerkelijk leven, in de weg. Diegenen, die in het verband van de tweetaligheid het oordeel "conservatief" zo gemakkelijk in de mand nemen, vergeten, dat ze eerst zelf de klok ettelijke jaren hebben teruggezet door hun kinderen een flinke duw in de richting van de assimilatie te geven....

Met een klein beetje meer moeite kunnen onze ouders er op toe zien, dat hun kinderen tweetalig worden. Of zouden ze het werkelijk al zo druk hebben, dat ze maar beter Gods water over Gods akkers kunnen laten lopen waar het onze kinderen betreft?

De risico's van een dergelijk zalig-nietsdoen zijn dodelijk; niet omdat Engels een "heidense taal" zou zijn, maar omdat het overschakelen-in-gezinsverband leidt tot geestelijke verpaupering der jeugd en tot scherpe conflicten. Wie daarvoor verantwoordelijkheid zou willen dragen, zij gewaarschuwd; de strekking van dit alles is te wijd dan dat geopereerd zou kunnen worden onder het motto "ieder op zijn eigen wijs". Het Asdoditisch leven en denken opent bovendien de weg naar gemengde huwelijken. Nu weten we dat men, wanneer het te pas komt, wel eens met Paulus komt aandraven om de edele bedoeling der jongelieden te stellen in "schriftuurlijk licht" Maar misschien is het nog beter Nehemia 13 eens over te lezen.

Nu zijn er nog, die zich vastklemmen aan de uitroep: Maar over 20 jaar is alles Engels....!

We gunnen ieder volgaarne zijn of haar profetische blik.

Maar al zou die profetie bewaarheid worden, dan verandert dat niets aan de opdracht van vandaag. Die opdracht is het kerk-zijn, de integratie veilig stellen. Pas dan hebben we recht van spreken over de toekomst. Niemand, die weigert in het heden zijn taak te zien, hebbe zijn mond vol over de toekomst van Gods Kerk.

Bovendien, alleen indien de eerste en de tweede generatie werkelijk geïntegreerd zijn, heeft de derde generatie levensvatbaarheid. Dus hebben we van onze plicht een klaar bericht - en wat is dan't vooruitzicht schoon! Laten we dus maar gauw beginnen met te doen wat we hebben

nagelaten. En elkaar, echt christelijk, moed inspreken, en trouw beloven. Gaat het ons om het vasthouden aan de gereformeerde levensstijl in Australië, en is het ons erom begonnen tot zegen te zijn in onze omgeving, laten we dan niet in onachtzaamheid het machtig voertuig van de moedertaal aan de kant zetten.

Meloverwogen gebruik van tweetaligheid kan onze kinderen een grote steun zijn in hun moeilijke strijd. Op weg naar het nieuwe Jeruzalem is het een verkwikking om te zien hoe ouderen en jongeren samen kunnen werken, in goede harmonie, voor de eer van de Koning.

Zo moet het: samen. Samen werken.

Dat niemand verachttere van de genade Gods !"

BRIEF uit het moederland

.....

"He, he, 't kon allemaal zo mooi zijn, als er geen wantrouwen leefde". Met deze woorden eindigt een artikel van ds I. de Wolff uit Enschede in het Geref. Kerkblad voor Gelderland en Overijssel over de vervroegde synode-ad-hoc.

U weet waarover het gaat. Prof Doekes schreef in de vorige brief er ook al over! Omdat Prof. Jager om gezondheidsredenen op 1 september a.s. met pensioen gaat, moet op een vergadering ener generale synode een opvolger benoemd worden. De curatoren hebben de kerken gevraagd hiertoe een synode ad hoc (voor dit ene geval dus) samen te roepen.

Het verblijdende hierbij is, dat de curatoren met een eenstemmig advies kwamen, nadat zij dit eerst van het college van hoogleraren ontvangen hadden. Men zou zo denken: er is onder ons zoveel meningsverschil, wij hebben -juist inzake een hoogleraarsbenoeming en wat nadien volgde- zoveel narigheid beleefd, er zal nu, vanwege die eenstemmigheid bij hoogleraren en curatoren, wel dankbaarheid zijn en algemene instemming. Dat lag eigenlijk enigzins voor de hand. Er was geen "partij-politiek" van de zijde van "De Reformatie"; er was ook geen "vriendjes-politiek" vanwege "Opbouw", maar in de kring van curatoren en hoogleraren waren ze het samen eens: 't had allemaal zo mooi kunnen zijn!

Maar.....er kwamen toch bezwaren tegen dit advies van Curatoren aan de kerken. Nu zou dit niet zo erg zijn, als -ondanks die volledige overeenstemming van curatoren en hoogleraren- er gevaar dreigde voor een verkeerde koers en als er maar niet zo'n gebrek aan vertrouwen was. In "Opbouw" bestrijdt ds Visee dit advies, met verwijzing naar 1944. Ds Doornbos zegt: Als 't een Gen. Synode wordt als van Rotterdam-Delfshaven, dan wordt het een ramp voor de kerken. En hij beweert, dat deze hoogleraarsbenoeming koren op de molen is van de partij-schappen en hij klaagt over afgoderij onder ons met grote mannen, 't kerkverband en de theologische Hogeschool e.d.

Gelukkig is 't advies der curatoren ook door velen verdedigd. Prof. Kamphuis in "De Reformatie"; ds De Wolff, ds Bouma e.a. Er is op gewezen dat art 50 van de D.K.O. wel de tijd van het samenkomen ener synode behandelt (normaal éénmaal in de drie jaar, 't kan ook eerder), maar met geen woord rept over het agendum. Dit is ook duidelijk, want de generale synode bestaat nog niet. De kerken stellen immers het agendum vast. Welnu, op verzoek van vele kerken is door zes particuliere synoden aan de kerk van Amersfoort-West verzocht een Synode ad hoc samen te roepen. Hetgeen deze kerk gedaan heeft. Hoe dit door ds Doornbos "heerschappij voeren over de kerken" te noemen is, is een vreemd raadsel. Ds De Vries heeft er in "De Reformatie" op gewezen, dat alles op normale kerkelijke wijze gebeurd is. Ja, ds De Wolff heeft gelijk: er leeft veel wantrouwen. En het was te wensen, dat Prof. Jager en/of

Prof. Veenhof in "Opbouw" het advies van curatoren (mede op hùn aan-
drang genomen!!) verdedigd had(den).

't Is te hopen, dat de a.s. Generale Synode een wijze beslissing
zal kunnen nemen en een bekwame, trouwe broeder zal kunnen benoemen
in de vacature van Prof. Jager, opdat het onderwijs aan de Theol. Hoge-
school goede voortgang zal ondervinden. Daartoe zij er veel gebed onder
ons.

Evenals voor het voortgaande herstel van Prof. Kamphuis. We
moeten wel erg dankbaar zijn, dat het gehele gezin Kamphuis voor erger
bewaard is: er zijn dagelijks zoveel verkeersslachtoffers.
Dit is geenszins "afgoderij" met grote mannen of met de Theologische
Hogeschool, maar een dankbaar zijn voor de middelen, die de Here ons
nog laat. We weten immers, dat Hij door de prediking van Zijn Woord
door Zijn dienaren de Kerk vergadert, beschermt en onderhoudt. Deze
Dienaren des Woords hebben dan ook zo'n grote verantwoordelijkheid.
Vandaar komt ons medeleven met geheel onze Theologische Hogeschool.
En die trouwe zorg des Heren is òòk vandaag hard nodig. Er is zoveel
valse profetie, dusgenaamde wetenschap, verkeerd eenheidsstreven, valse
tolerantie. Daarom is de strijd voor onverkorte handhaving van de be-
lijdenis niet zinloos. Ds Wiskerke wees in een artikel in het "Geref-
ormeed Kerkblad" van Zd Holland, Nrd Brawand, Zeeland en Limburg
onlangs op die veranderde waardering van de Belijdenis. Kijk maar eens
in de boekenkast, zegt hij. Prof. K. Schilder: een lijvig werk over de
Catechismus. Ds Vonk: een mooi boek, òòk over de Heidelberger. A. Janse:
Belijdenis der Kerk naar de Schriften. In de 30-ger jaren een opleving
in de kerken, dānk zij de waardering van en het opnieuw luisteren naar
de Belijdenis. In 1944 ging het ook over de Belijdenis. En als de
Belijdenis afgeschaft wordt, is de eenheid der kerken verdwenen.
Zie maar de ontwikkeling in de synodaal-gereformeerde kerken. Men is
tegen handhaving van de Belijdenis, vanwege 'n verdraagzaamheid, die
niet verenigbaar is met de Schriften.

Daarom zijn ook de V.G.S-en aan de universiteiten niet zinloos.
Onze jongelui worden aan de universiteiten volgestouwd met wijsheid,
meestal, die niet naar de Schriften is. Nu kan zo'n V.G.S (Vereniging
Geref. Studenten) een pracht hulpmiddel zijn, om elkaar te helpen,
dat men -ondanks die wereldse wijsheid- de "kerkelijke wijsheid" niet
kwijtraakt. Omdat dat het doel is, heeft men in Groningen de V.G.S
gereïnstitueerd; hierbij heeft o.a. ds De Vries van Helpman een rol
gespeeld. Het is wel een veeg teken, dat zo'n reorganisatie nu al weer
nodig is. Ja, die zg wetenschap heeft veel invloed.

Laat er maar veel gebed zijn voor elkaar; voor ons: want ook bij
ons is de strijd zo moeilijk; voor U: een lichtend licht zijn is over-
al zwaar. Maar we hebben een heerlijke belofte (Jac 5:16b) en een
zeer machtig God.

Tot wederhorens, D.V.

S.J. Sietsma.

DE REIZENDE BIBLIOTHEEK.

't Wordt weer tijd, dat de Reizende Bibliotheek wordt geruild met
de kolonie Arapoti.

Gaarne verzoeken wij een ieder, die nog een boek ter leen heeft,
dit thans in te leveren. We hopen spoedig weer nieuwe te ontvangen.

R.N.

WIJ LEZEN SAMEN DE "INSTITUTIE"

Nu het beroep op ds Haitsma werd uitgebracht, wordt er veel om en voor hem en zijn vrouw gebeden. Daarom leek het ons goed deze maand dit gedeelte uit de Institutie te lezen.

Boek III, hoofdstuk 20 : 12.

Over het gebed, dat de voornaamste oefening des geloofs is, en waardoor we Gods weldaden dagelijks verkrijgen.

Over deze noodzakelijkheid denken onze tegenstanders allerminst. Daarom menen zij, dat wij iets allerongerijmdst zeggen, wanneer wij de gelovigen bevelen met een vast vertrouwen des harten vast te stellen dat God hun genadig en goedertieren is. Maar toch, wanneer ze enige ondervinding hadden van een waar gebed, zouden zij voorzeker begrijpen, dat God zonder dat vaste gevoel van zijn goedertierenheid niet naar behoren kan worden aangeroepen. En daar niemand de kracht des geloofs goed kan doorzien, behalve hij, die haar bij ondervinding in zijn hart gevoelt, wat zult ge dan vorderen door te redetwisten met zulke mensen, die openlijk tonen, dat ze nooit meer gehad hebben dan een ijdele inbeelding? Want hoe krachtig en hoe noodzakelijk die zekerheid is, welke wij verlangen, wordt het best geleerd uit de aanroeping zelf. En wie dit niet ziet, verraadt, dat hij een zeer afgestompt geweten heeft. Laat ons dus die soort van blinden laten lopen en stevig vasthouden aan die woorden van Paulus, dat God slechts aangeroepen kan worden door hen, die barmhartigheid uit het evangelie hebben leren kennen, en vast overtuigd zijn, dat zij voor hen bereid is. Want hoe zal dat gebed zijn? O, Here, ik twijfel er wel aan, of Gij mij wilt verhoren; maar omdat ik door benauwdheid gedrukt wordt, neem ik tot U de toevlucht, opdat Gij, als ik het waardig ben, mij te hulp komt? Zò zijn niet gewoon te bidden alle heiligen, wier gebeden we in de Schrift lezen. En zo onderwijst ons door de apostel ook de Heilige Geest niet (Hebr. 4:16), die beveelt, dat wij tot de hemelse troon moeten gaan met vertrouwen, opdat wij genade mogen verkrijgen; en wanneer Hij ons elders (Ef. 3:12) leert vrijmoedigheid en toegang te hebben in vertrouwen door het geloof in Christus. Wij moeten dus met beide handen vasthouden deze verzekerdheid (die de Here ons met zijn woord beveelt en alle heiligen ons door hun voorbeeld leren), dat wij verkrijgen, wat wij bidden. Want dat is eerst het Gode aangename gebed, dat uit zulk een, om zo te zeggen, vermetelheid des geloofs wordt geboren, en op een onbeschroomde zekerheid des geloofs gefundeerd is. Hij had alleen met het vermelden van het geloof tevreden kunnen zijn; maar hij heeft niet alleen het vertrouwen daaraan toegevoegd, maar het ook toegerust met de vrijheid of stoutmoedigheid, om door dat merkteken ons te onderscheiden van de ongelovigen, die wel gezamenlijk met ons tot God bidden, maar op goed geluk af. Daarom bidt de ganse kerk in de psalm (33:22): "Uw goedertieren zij over ons, gelijk wij op U gehoopt hebben". Dezelfde voorwaarde wordt elders gesteld door de profeet (Ps 56:10): "Ten dage, dat ik roepen zal, weet ik dit, dat God met mij is". Evenzo (Ps 5:4): "Des morgens zal ik mij tot U schikken, en wacht houden." Want uit deze woorden maken wij op, dat de gebeden tevergeefs in de lucht geworpen worden, indien de hoop er niet aan verbonden is, uit welke wij, als uit een wachttoren, God rustig verwachten. Daarmee komt de volgorde van Paulus' vermaning overeen. Want voordat hij de gelovigen opwekt, om te allen tijde met waken en volharding te bidden in de geest, beveelt hij nu vooral aan te nemen het schild des geloofs, de helm der zaligheid, en het zwaard des Geestes, hetwelk is Gods Woord (Ef. 6:16). Verder moeten de lezers zich hier in de herinnering terug-

roepen wat ik tevoren gezegd heb, dat aan het geloof geenszins afbreuk wordt gedaan, wanneer het verbonden wordt met de bekentenis van onze ellende, armoede en onreinheid. Want ook al voelen de gelovigen, dat ze door de zware last hunner zonden gedrukt worden, of daardoor bekommerd zijn, en dat ze niet alleen ontbloot zijn van al die dingen, die bij God gunst kunnen verwerven, maar ook beladen met vele schulden, waardoor Hij terecht vreeswekkend voor hen wordt, zo houden ze toch niet op zich voor Hem te stellen, daar er geen andere toegang tot Hem is. Want het gebed is niet ingesteld, opdat wij ons daardoor aanmatigend voor God zouden verheffen, of iets, dat van ons is, van grote waarde zouden stellen, maar opdat wij daardoor, onze schuld belijdend, onze ellenden bij Hem zouden bewenen; gelijk de kinderen hun klachten vertrouwelijk neerleggen bij hun ouders. Ja, veeleer moet de onmetelijke massa van onze zonden vol zijn van sporen en prikkels, die ons tot bidden aanzetten. Gelijk de profeet ons ook leert door zijn voorbeeld (Ps 41:5): "Genees mijn ziel, want ik heb tegen U gezondigd." Ik erken wel, dat in die prikkels dodelijke steken zouden zijn, indien God niet te hulp kwam; maar naar Zijn onvergelijkelijke goedertierenheid heeft de zeer goede Vader een uitstekend geneesmiddel toegevoegd, om daardoor, alle beroering kalmerend, alle zorgen verzachtend, alle vrezen uitwissend, ons vriendelijk tot zich te lokken, ja, alle stenen, om niet te spreken van verhindernissen, wegnemend, een effen weg te banen.

HET WEEROVERZICHT

De gemiddelde temperatuur van de maanden Juli en Augustus was respectievelijk 23,5 en 24,6 °C. De minimum temperaturen waren resp. 9 en 9,4 °C.

De regentotalen zijn resp. 65,2 en 87,8 mm

Ook deze twee maanden viel er dus weinig regen, al was het wel vrij regelmatig over het tijdsverloop verdeeld, waardoor de groei van de winterweiden naar verhouding tot de totale regenval nog meeviel.

Als de dagen beginnen te lengen, begint de winter te strengen, luidt een Nederlands gezegde. Juni en Juli geven geen nachtvorst te zien, terwijl er in Augustus 3 keer nachtvorst was, wat we straks ook van September kunnen zeggen; momenteel zelfs al 4 keer. Gelukkig is er ook meer regen gevallen in September.

Hieronder volgen de overzichten.

M. Groenveld.

JULI

<u>Dag</u>	<u>Temperaturen</u>		<u>Regen</u> <u>in mm</u>	<u>Dag</u>	<u>Temperaturen</u>		<u>Regen</u> <u>in mm</u>
	<u>Max.</u>	<u>min.</u>			<u>Max.</u>	<u>Min.</u>	
1	13	8	11,7	16	20	10	19,6
2	14	8	1,=	17	22	4	--
3	17	10	--	18	23	10	--
4	23	10	--	19	26	11	--
5	23	10	--	20	25	10	--
6	24	11	--	21	26	11	--
7	25	11	--	22	27	14	15,3
8	25	10	--	23	23	5	--
9	26	11	--	24	22	6	--
10	25	10	--	25	21	8	--
11	26	9	15,=	26	26	11	--
12	27	12	--	27	22	9	--
13	27	13	--	28	25	11	--
14	28	11	--	29	26	13	--
15	28	13	--	30	26	8	--
				31	18	9	--

gesteld. De voorzitter van de coöperatie, br J. Buitenhuis zal worden verzocht op de kerkeraad te komen om enkele vragen te beantwoorden betreffende het geschil Coöp. bestuur - J. Sikkema. Ook br. J. Sikkema zal gevraagd worden enkele vragen van de kerkeraad te beantwoorden.

Er is een brief van Ds D. Los over het beroepingswerk binnengekomen. Besloten wordt om D.V. 15 september gemeentevergadering te houden over het beroepingswerk.

Bij de rondvraag komt aan de orde het verven van de kerk aan de buitenkant. Dit wordt nog even uitgesteld i.v.m. de drukke werkzaamheden op de bedrijven. Verder wordt de aandacht gevestigd op de band over de Zondsdag te Leek, die door de Los aan juffr. Dees is meegegeven. Hiervoor zal spoedig een avond belegd worden.

Hierna gaat br. M. Timmerman voor in dankzegging en sluit de praeses de vergadering.

GEMEENTEVERGADERING
15 september 1966.

De praeses opent de vergadering door schriftlezing en gebed. De scriba leest daarna de notulen voor over de laatst gehouden vergadering, welke goedgekeurd en getekend worden.

De praeses zet daarna uiteen met welk doel deze gemeentevergadering bijeengeroepen is. Er is n.l. bericht binnen gekomen over het beroepingswerk, wat voor ons gedaan wordt door ds Los. Thans meldt ds Los, dat hij een bezoek gebracht heeft aan ds A.C. Haitzma te Heerde. Het resultaat is van dien aard, dat de kerkeraad vrijmoedigheid heeft om de gemeente voor te stellen, deze predikant te beroepen.

De praeses licht diverse aspecten nader toe. Hierna wordt het voorstel in een algemene bespreking gegeven. Diverse vragen en opmerkingen komen naar voren. In het algemeen is er een dankbare stemming, dat er weer een predikant gevonden is, waarop een beroep mag worden uitgebracht, en waarvan we weten, dat hij er niet geheel onverschillig tegenover staat.

Na enige bespreking wordt besloten om ds Haitzma bij acclamatie te beroepen. De praeses spreekt hierna zijn dankbaarheid aan de Here uit; hetgeen weerklinkt in de vergadering. Wat de uitslag zal worden, nu ds en mevr Haitzma er voor geplaatst worden, moeten we afwachten. Wel mogen we de Here smeken, of Hij Zijn volk weer een herder en leraar wil geven, om te onderwijzen door prediking, sacramentsbediening en om leiding te geven; doch ook moeten we eenswillend met Zijn wil zijn, als de God des Verbonds het anders beschikt.

Bij de rondvraag komt aan de orde de wens van velen, om het ritmisch zingen in te voeren. Een commissie wordt benoemd om een lijst van bekende psalmen samen te stellen. Ook wordt gesproken over de wijze van collecteren; voortaan zal er niet eerder gezongen worden, dan na het collecteren, zodat de dienst der offeranden een meer zelfstandige plaats in de eredienst ontvangt.

Na nog een psalmvers te hebben gezongen eindigt br. H. Buitenhuis Sr met dankgebed, waarna de praese de vergadering sluit.

J. Glas.

AUGUSTUS

Dag	Temperaturen		Regen in mm	Dag	Temperaturen		Regen in mm
	Max.	Min.			Max.	Min.	
1	20	3	--	16	12	6	14,8
2	21	1	(vorst) -	17	20	5	--
3	26	11	--	18	23	8	--
4	25	18	--	19	28	12	--
5	27	7	--	20	30	13	--
6	10	3	3, =	21	30	14	--
7	17	1	(vorst) -	22	29	15	--
8	22	7	--	23	33	14	--
9	25	10	--	24	29	13	10,3
10	26	9	--	25	20	7	7, =
11	26	10	--	26	20	4	(vorst) -
12	28	12	--	27	25	6	--
13	30	13	--	28	27	8	--
14	32	15	--	29	27	10	22,7
15	31	9	--	30	24	13	--
				31	19	14	30, =

VERENIGINGSNIEUWS.MANNENVERENIGING

18 oktober: Inleider J. Sikkema: K.O. art 11 tm 14.
1 november Inleider P. Timmerman: Vrij onderwerp.

VROUWENVERENIGINGAfdeling "Middag"

11 oktober: Inleidster Zr K. Sikkema: Kerkgeschiedenis Schets 8.
25 oktober: Inleidster Zr H. Buitenhuis Sr: 1 Tim. 6:1,2; Schets no 4 '64

Afdeling "Avond"

11 oktober: Inleidster Zr A.W. Bos: "Jeruzalem of Babylon" schets 13
Lezen: Zr H. Jans.
25 oktober: Inleidster Zr H. Buitenhuis Jr: Micha 1 en 2, RhW maart '65.
Lezen: Zr A.W. Bos.

JEUGDVERENIGING O.D.S

12 oktober: Inleider br A. Nap: Geschiedenis van Brazilië.
19 oktober: Inleider H.J. Buitenhuis: Maleachi 1 (Schets 1)
26 oktober: Inleider F. Timmerman: Art. 35 Ned. Gel. Bel.

KLEINE JEUGDVERENIGING

16 oktober: Inleider Gerrit Cnossen, over Matth 19:13-26; Marcus 10:13-27; Lukas 18:15-27.
30 oktober: Inleiding over Matth 20:17-34; Marcus 10:46-52 en Lucas 18:13-hfst 19:10.

KERKELIJK NIEUWS

.....

KERKERAADSVERSLAG

13 september 1966

De vergadering werd gehouden ten huize van br H. Jans.

De praeses opent de vergadering en leest uit Gods Woord 1 Cor. 14 vers 32-40, en gaat voor in gebed. Hij verwelkomt een ieder; de vergadering is voltallig. De notulen worden gelezen en getekend. Enkele huisbezoeken worden besproken. Naar aanleiding hiervan worden nieuw vast-